

Klass: Gastropoda (snäckor), **Familj:** Murchisonellidae, **Släkte:** *Ebala*, **Art:** *Ebala nitidissima* (Montagu, 1803)
Synonymer: *Anisocycla nitidissima* (Montagu, 1803)

Kännetecken

Ebala nitidissima är en liten smal högväxt snäcka som kan bli upp till 4,4 mm lång. Skalet är hos unga individer helt genomskinligt, men kan hos äldre individer ha ett antal gråaktiga fläckar. Skalet ser tämligen slätt ut, men under lupp kan både tillväxtlinjer och spiralstruktur urskiljas. Skalet har vanligen 5–7, men ibland upp till 9, vindlingar, vilka löper med ca 70° mot skalets längdaxel. Embryonskalet (som är det lilla skalet på ”toppen” av det stora) är stort och tydligt, och med en spiralvridning som klart skiljer sig från vindlingarna på ett ”vuxet” skal. Själva djuret har två tydliga ögon och två trubbiga, trekantiga tentakler. Framänden av foten är tydligt tvådelad, och både fot och tentakler är kraftigt cilierade. I mantelöppningen finns en tydlig liten cilierad ”knopp”. Manteln är svart till brunaktig. Ett pigmenterat mantelorgan (s.k. PMO) saknas hos det vuxna djuret, men har rapporterats förekomma hos larverna.

Utbredning och status

Arten förekommer från västra Medelhavet till södra Norge, samt runt Brittiska öarna. I svenska vatten är arten känd från Kosterområdet och Öresund. *E. nitidissima* drabbades hårt av blomningen av *Chrysochromulina polypies* i svenska vatten 1988, och har sedan dess inte återhämtat sig. Innan algbloomingen återfanns arten i höga tätheter runt Tjärnö, men sedan 1995 har såvitt är känt endast två exemplar hittats däruppe.

Ekologi

Arten återfinns i estaurina och salina miljöer, gärna i ålgräsängar (*Zostera marina*). Planktoniska larver är rapporterade från Öresund mellan juni och december, men inga individer med ägg har observerats senare än september i Sverige. Arten tycks vara ettårig.

Hot

Den tillbakagång av ålgräs som observerats i flera områden kan utgöra ytterligare ett hinder för artens möjligheter att återetablera sig i svenska vatten.

Övrigt

Etymologi: *Ebala*, Gr., något iväggkastat ”pil, spjut”, eller möjligen av *ebaios*, Gr. ”liten, ynka”; *nitidus*, Lat., ”skinande, glittrande” + *issima*, Lat., superlativsuffix. Systematik: arten beskrevs ursprungligen som *Turbo nitidissimus* (Montagu, 1803) och har omväxlande placeras i släktena *Aclis*, *Anisocycla*, *Chemnizia*, *Ebaline*, *Eulima*, *Eulimella* och *Odostomia*.

Litteratur

- Aartsen, J. J van. 1995. Anisocyclus Monterosato, 1880 or *Ebala* Leach in Gray, 1847; That's the question. *Boletino Malacologico* 31:65–68.
- Hansson, H. G. *Marina sydkandinaviska evertebrater – ett urval*. Upplaga feb 2004.
- Høisæter, T. 1968. *Skenea nitens*, *Ammonicera rota*, *Odostomia lukisis* and *Eulimella nitidissima*, small marine gastropods new to the Norwegian fauna. *Sarsia* 31: 25–34.
- Montagu, G. 1803. *Testacea Britanica or Natural History of British Shells, Marine, Land and Fresh-water including the most minute: systematically arranged and Embellished with Figures*. J. White, Romsey, 610 s.
- Rasmussen, E. 1944. Faunistic and biological notes on marine invertebrates I. The eggs and larvae of *Brachystomia rissoides* (Hanl.), *Eulimella nitidissima* (Mont), *Retusa truncatula* (Brug) and *Embletonia pallida* (Alder & Hancock) (Gastropoda marina). *Videnskabelige Meddelelser fra Dansk Naturhistorisk Forening* 107: 207–244 (Bild).
- Rasmussen, E. 1973. Systematics and ecology of the Isefjord marine fauna (Denmark) *Ophelia* 11: 1–495 (Bild).
- Schander, C. 1989. Biology and anatomy of *Ebala nitidissima* (Montagu, 1803) (Mollusca, Gastropoda, Ophistobranchia). 20p-arbete, Göteborgs universitet 1989. 19 s. (Bild)
- Thorson, G. 1946. Reproduction and larval development of Danish bottom marine invertebrates. *Meddelelser fra Kommissionen for Danmarks Fiskeri- og Havundersøgelser, serie plankton* 4: 1–523.
- Warén, A. 1994. Systematic position and validity of *Ebala* Gray, 1847 (Ebalidea fam. N., Pyramideoidea, Heterobranchia). *Boletino Malacologico* 30: 203–210.

Författare

Christoffer Schander 2005. © ArtDatabanken, SLU 2005.